

DOMOVINA

Nahaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Volilci teharski!

Preljubljani soobčani!

Potekla bodo v kratkem tri leta in zopet nam bode treba stopiti na volišče, da si izvolimo poštene, krščanske, odločne slovenske može v bodoči naš občinski odbor. V nasprotnem nemčurkem taboru se že delajo v zvezi z raznimi odpadniki silovite priprave; posebno se bivšemu županu Kovaču cedijo sline po županskem tronu, ter je sedaj noč in dan na nogah in agituje na vse kriplje za sebe in za Štorjane. Od njegovih podrepanikov se trosijo okoli razne grde laži, da bi premotili naše poštene volilce, zlasti obrekujejo gospodarstvo dosedanjega slovenskega občinskega odbora.

Zato vam hočemo pojasniti to stvar resnično in pravično. — Naš odbor je prejel, ko je prevzel pred šestimi leti občinsko gospodarstvo dne 10. aprila 1895 od prejšnjega nemčurskega odbora 12.291 gld. 60 kr.

Od te vsote so se pa morale šteti:

1. Kakor vsak ve, za kupljeno novo sejmišče	1.690 gld. — kr.
za les in šinje	881 „ 65 „
tesarju in delavcem	200 „ 14 „
desetek	104 „ 13 „

Tedaj je to sejmišče skupaj stalo 2.875 gld. 92 kr.

To je pa, kakor že znano, zakrivil takratni nam nasprotni občinski odbor, ker je brez potrebe zavrgel staro sejmišče.

2. Za zgradbo izoliranega hleva se je dalo, ker je bilo nekaj lesa vzetega iz občinske hoste, samo 87 gld. 33 kr.

3. Trem pravdarskim doktorjem smo plačali za pravde, katere so prej nemškutarji sprožili za greh nemškutarjev 1.566 gld. 15 kr.

4. Za zidanje nove farne cerkve se je moralo dati in je sedaj za cerkev naloženo v hranilnici 3.000 gld. — kr.

Zakaj se je moral ves ta denar šteti, vé že itak vsak in nam ni potrebno še enkrat razlagati, temveč se je treba spomniti samo le še na Kovača in na njegovega adjutanta Zepelna. Pač pa se mora omeniti, da se ni bilo mogoče obraniti vseh teh stroškov.

Posebnih dohodkov pa ni bilo v teh letih nobenih.

Prejel je torej naš slovenski odbor pred šestimi leti 12.291 gld. 60 kr. izdal pa je za te nena-
vadne stroške 7.529 „ 40 „

ostalo bi torej še premo
ženja 4.762 gld. 20 kr.

imamo pa v resnici danes
premoženja v denarjih 12.583 „ 96 „
in sicer izposojenih 7334 gld. 47 kr., v hranilnici 4589 gld. 51 kr. in v blagajni 659 gld. 98 kr.

Prigospodarili smo tedaj v teh šestih letih 7.821 gld. 76 kr. — Če bi pa ne bilo teh čisto nenavadnih in vendar velikih stroškov, imeli bi s priraslimi obrestmi premoženja v denarjih celih 20.113 gld. 36 kr., dasiravno je stalo popravilo občinskih mostov, ki se vsi nahajajo sedaj v prav dobrem stanu, — čez 2500 gld. — Premakljivega in nepremakljivega premoženja pa ima občina blizu 25.000 gld.

Če bi kdo temu ne verjel, se pa lahko sam prepriča iz občinskih računskih knjig.

Omenjamo proti nekaterim lažem še tole: Sedanji občinski odbor je vsakemu, kolikor mogoče postregel. Prejšnji nemčurski odbor je vsem, tudi takim Slovincem, ki nič nemškega ne znajo, vsiljeval zmirom in vselej samo nemške dopise. Sedanji odbor je pa, čeprav je imel po postavi pravico dopisovati samo v slovenskem jeziku, vendar iz prijaznosti in postrežljivosti dopisoval Nemcem v nemškem jeziku. Če kdo drugače trdi, govori neresnico. Če bi pa prišla nam nasprotna

stranka spet do moči, dobivali bi pač gotovo zopet vsi v roke samo nemška pisanja.

Štorjani hočejo imeti v novem odboru večino, da bi delali s kmeti, kakor bi se jim zljubilo; trdijo, da, ker toliko plačajo, morajo tudi večjo besedo povsod imeti. Hočejo, da bi jim bili mi hvaležni. Hvaležni? Zakaj pa? Ali zato, ker na naši slovenski zemlji tako masten dobiček delajo? In ta dobiček, ali ga jim ne pripravljajo slovenske roke slovenskih delavcev? In kar imajo nemških delavcev in uradnikov, ali jih niso nalašč priklicali, da bi našim slovenskim delavcem izpred ust vzeli boljši zaslužek, ker ga Slovincem ne privoščijo, in da bi imeli tukaj med nami svojo nemško trdnjavo?! In mi, da bi jim pokorni bili, kakor prejšnje čase tlačani grozovitim graščakom! Ali nima Slovenec pravice biti gospodar na svoji lastni zemlji?! Zakaj bi jim bili hvaležni? Ali zato, ker onemogli, čeprav imajo v bolniški blagajnici dovolj in predovolj denarja, dajo tako malo podpore, da jih mora občina še posebej iz svojega podpirati?! Hvaležni naj bi jim bili?! Ali zato, ker če fabrika danes ali jutri obstane, kar se zgodi prav lahko, kar je celo zelo verjetno — ker takrat pridejo delavci tudi tuji na občino, da jih bode morala občina preživljati, bogataši bodo pa s svojim obilnim dobičkom s posmehom odšli?! Da bi mi domači tako neumni bili, da bi njim, tujcem in njih slepim pomagacem pripomagali do še večje moči? Ne, preljubi! Voliti hočemo domače može, katere poznamo mi in kateri poznajo nas. Voliti hočemo vrle Slovence in odločne može!

Želeli smo mirno volitev; privzeli bi bili radi v novi odbor katerega izmed njih zavoljo ljubelega miru. Pa oni so začeli divje agitirati in lagati, zato jim pa hočemo pokazati, da je na slovenski zemlji Slovenec gospodar, ne pa tujec.

LISTEK.

Za domovino!

Pripovedka iz nedavne preteklosti Transvaala.
(Od Jakoba Svarta.)

Še je sedel tako v velikih duševnih mukah, ko je vstopil Krüger. Predsednik je radovedno pogledal spremenjeno njegovo lice z jasnimi sledovi notranje borbe. Bilo je očitno, da se revež še ni odločil.

Krüger se mu približa. Lice predsednikovo je bilo nenavadno mehko, kakor bi pomiloval tega revnega človeka.

„Za blagor domovine, Henrik!“ reče tiho, toda zahtevajoče predsednik ter dvigne roko kvišku.

V tem trenutku je orjaška postava osivelega starca bila podobna zaklinjalcu.

Dommers vstane s sedeža. Iz njegovih oči se je svetila neskajljena odločnost.

„Učinim tako, kakor želite, stric Pavel.“ reče krepko. „Samo edno prošnjo imam, edno edino. Ali ste videli danes devo.“

Krüger mu seže v besedo.

„Ti jo ljubiš in prosiš dovoljenja, da smeš povedati njej edini, da nisi kriv? To je nemogoče. Nihče ne sme zvedeti za našo tajnost, drugače je vse izgubljeno! Jaz te razumem, Henrik. Seveda ti bode dvakrat težavno biti tat v očeh ljubljene deklice, toda tudi ta žrtev je potrebna za obranitev domovine, Henrik! Tebi na ljubo sem opustil danes njenega brata, in sedaj izvrši tudi ti svojo dolžnost.“

Težak vzdihljaj se izvije mlademu človeku iz prs.

„Posloviti se vendar le smem od nje ter ji vsaj povedati, da odidem, in da ona ne sme verjeti tega, kar bodo o meni govorili in pisali?“

„To ti že dovolim, Henrik. Toda misli na tajnost, katero imaš začuvati, pomni na to, da najmanjši sum, da si ti zares nedolžen, zamore ugonobiti nas vse.“

„Bodite mirni, stric!“

„Daj mi svojo roko, Henrik. Vri človek si, nisem se varal v tebi. Napoči dan, ko te bo narod poveličeval kot junaka. Jutri zarano ti sam pripravim potni list in pooblastilo, in že jutri zapustiš ta kraj. A bodi previden ter imej v spominu, da že v treh dneh poleti za teboj povelje, zapreti te.“

„Kako? Torej še to?“ zašepeta Dommers.

„To je neizogibna stvar. Mi moramo pokazati, da smo sami osepneni nad tvojim izneverjenjem; ako te ne bi proganjali, izdamo se, — ker si domisljivo, da smo sporazumljeni. Toda slabih nasledkov to povelje za te ne bo imelo. Angleži te ne izdajo, akoravno bi padel v njihove roke. Oni imajo toliko veselja nad našo denarno izgubo, da si ga ne skazé s tem, da bi izdalj tebe, obdolženega „tatvine in zapravljenosti.“ V Evropi pa si popolnoma varen in naš predstavitelj te sprejme ondi pod tvojim izmišljenim imenom.“

Čez pol ure je Henrik Dommers ves blede in zbežan zapustil predsednikovo hišo ter odšel domu, kjer je do noči požigal svoja pisma in se pripravljaj na uren odhod.

IV.

Drugega dne zarano je bil Karol Tile izpuščen na prosto. V naglici se je poslovil od svoje sestre in pobravši svoj denar, odšel h Kapu, da se od ondot odpelje v Avstralijo, kjer so mu njegovi angleški dopisniki obetali mesto (službo).

Na ta način se je Anica otresla moreče skrbi za brata ter se zamogla z lahkim srcem

Možje volilci! Pomislite, koliko denarjev je požrla naša tožba s Teharčani! Vsak, kdor neče nalašč biti slep, ve tudi, kdo je začel to nesrečno tožbo. Hvala Bogu, da smo se poravnali. Bati se je pa zelo, da bi se pravičanje ne vnelo znovega, če bi dobili nasprotniki zopet vajeti v roke.

Glejte, da nam nasprotniki, če bi zmagali, ne obesijo štorske šole na vrat! Koliko bi potem občina vsako leto morala plačevati za to šolo, ker dežela je isto že itak prevzela v svojo oskrbo.

Možje poštenjaki! Poglejte na naše nasprotnike, zvezali so se zoper nas sovražniki našega milega slovenskega naroda z raznimi odpadniki, ki hočejo „deliti“ — vzeti kmetu še to, kar ima; ki hočejo odpraviti vse verske in narodne običaje. Ali moreš in smeš voliti take vrste ljudi? Ozri se pa na našo stranko; tukaj smo samo slovenski in katoliški možje. Brez pomišljanja lahko razvidiš, s katerimi si dolžan voliti.

Volite domačine poštenjake, ki vedo, kako ubogi kmet trpi, kako ga stiska!

Držite se trdno, ne kakor mevže, ampak kakor pravi možje! Izkušajte pridobiti še drugih zaslepljenih, za dobro našo stvar, da bo zmaga tem sijajnejša; dobro delo storiš s tem. Bog ti bo plačnik!

Predragi slovenski volilec, ne čakaj še po sebeh na kakega prigovornika ali agitatorja, temveč na dan volitve pojdi z mirno vestjo na volišče in voli tako, kakor ti bo de narekovala tvoja vest. Bati se nimaš nikogar, dasiravno bi te tvoj sosed ali prijatelj nagovarjal na nemško stran, kajti boljše je, zameriti se človeku, kakor pa izneveriti se narodu in veri.

Poleg tega pa si zapomni, da se tukaj ne gre za nobeno osebo, temveč se gre le za dobro in pravično slovensko in katoliško stvar. — Ako bi te pa vendar zmotil kak hudobnež ali odpadnik, da bi volil proti sebi samemu, tedaj postaneš naš izdajalec „Judež-Iškarjot“, česar te pa Bog varuj!

Končno si pa predragi volilec prav zapomni in k srcu vzemi to, da nasprotnik naše vere še ni nikdar postavil nobene cerkve in je tudi na Teharjih ne bo, ako je ne bomo postavili mi krščanski slovenski kmetje sami, ker Štorjani nam je ne bodo nikdar in nikoli.

Glavno stvar pa smo si pridržali za zaključek. Namreč Štorjani, kateri plačujejo sedaj osebni dohodninski davek — počenši od ravateljca Jelleka do zadnjega tovarniškega delavca, — ne plačujejo ne enega vinarja v občinsko blagajno, temveč ta davek, ki ga taisti plačujejo, gre ves v državno blagajno — v našo občinsko blagajno pa niti vinar ne.

Dragi volilec, sedaj pa premisli, ali ne bi bila to vnebovpijoča krivica, ako bi tak človek gospodaril z občinskim premoženjem, ki še nikdar ni plačal niti vinarja v našo blagajno, kateremu je torej čisto vse eno, ali je gospodarstvo v občini tako, da znašajo doklade 10 ali pa 1000 %. — Torej mi hočemo sami go-

vdati svoji sreči. Po dogovoru imel bi zvečer priti Henrik, da potem v rodbinskem krogu proslavita svojo zaroko. Kako srečen večer bi imela preživeti!

Bilo je že pol devetih, toda Henrika še ni. Anica je postala nemirna. Gospa Abtermanova si je prizadevala spraviti jo s šalami na druge misli. „Vse mladenke so ednake“, je dejala, „nobena ne more počakati, da bi bila njena zaroka znana po vsej okolici.“

Nekoliko minut pred deveto je služabnica javila, da je dospel Dommers in da prosi Anico stopiti za trenutek k njemu — da se mora pomešiti nekaj z njo med štirimi očmi. Vsa strta po mučni predslutnji, je odšla Anica za služabnico ter našla Henrika pod košatimi vrbami pred hišo. Ako jo je že osupnila Dommers ova želja govoriti z njo na samem, jo je njegovo obnašanje še bolj zbegalo.

„Prišel sem le za nekoliko minut,“ je začel z negotovim glasom, „posloviti se s teboj, Anica! Nujne zadeve me kličejo v Kapo. Komaj sem vzel toliko prostega časa, da sem prišel semkaj. Moja nenavzočnost se raztegne na dlje časa — kako dolgo, ne vem. . . Moram se ukvarjati z važnimi zadevami.“

spodariti s svojim denarjem, ki ga plačujemo v občinsko blagajno!

Bodite neustrašni in zmaga mora biti naša! V imenu naroda, s pomočjo Božjo za resnico in pravico!

Na Teharjih, dne 10. sušca 1900.

Slovenski volilni odbor.

Prorokovanje o avstrijskem parlamentu.

Avstrijski vladi je včasih potreba, da sliši katero neprikrito takorekoč iz svojih vrst. Pri tožbe in graje od drugih poklicanih in nepoklicanih politikov smatra za zabavljanje. Niti o tem niso pri vladi prepričani, da so njihovi predniki z ustavo grdo zavozili.

Tak mož, ki vé, sme ter si tudi upa govoriti o zavozeni upravi naše države, je knez Lobkowitz, deželni maršal Češka ter član gosposke zbornice.

Dne 2. t. m. oglasil se je ta mož v seji gosposke zbornice ter izustil marsikatero bridko, a resnično, kar je vredno premišljevanja.

V državnem zboru se pač pogosto slišijo najhujše kritike, toda lete izvirajo prepogosto iz politične strasti, če nima kritik še celo drugih, grdi namenov, kakor n. pr. Wolf i tovariši.

Umevno je tedaj, da take kritike in hvale speve vsakdo presoja bolj po nagibih. Pa niti vlada se ne zgane pri enakih naskokih. Vajena je tega, za frazaste grožnje ima kosmata ušesa.

Drugače pa je, če se oglašajo v službi očitnjave, osiveli, nad vse skušeni, pri tem pa strogo nepristranski politik, kakršen je baš knez Lobkowitz.

Spoznalo se mu je iz vsake besede, da ne graja rad, toda k temu ga sili državljanska in domovinska ljubezen.

Govornik je rekel v začetku govora, da smatra za vsakega pravega patrijota dolžnost, razmišljati, kako bi se odpravil sedanji nad vse žalostni politični položaj, posebno pa še razmere v parlamentu.

Možje vseh strank navadno trdijo, da se avstrijska politika sploh ne dá popolnoma ozdraviti, da za sedajne nezdrave razmere ne zadene krivda toliko ustave in njenih stvariteljev, temveč mnogojezičnost in narodne napetosti napravile so nam neznosne čase.

Knez Lobkowitz je drugega mnenja. Rekel je, da narodnostno ščunvanje ni pravi vzrok, — isti leži temveč v državnem zastopu, katerega oblika ni za naravo naše države. Ta nenaravna oblika je tedaj posledica žalostne zgodovine v naši ustavi.

Nemški birokratje že od nekdaj niso hoteli pripoznati narave v naši državi, ki je sestavljena iz različnih narodnosti. Isto jo potrdil tudi v svojem govoru knez Lobkowitz; po njegovem mnenju storila se je v tem oziru glavna napaka leta 1861, ko se je premenil takozvani oktober-ski diplom v temelj sedanji ustavi.

Anica je opazila, da je Henrik govoril s hripavim glasom, kakor bisi prizadeval potlačiti ganutje.

„Brez dvoma imaš važen vzrok oditi, Henrik,“ mu odvrne; „samo, da je prišlo to tako nepričakovano, to me je zbegalo.“

„Verjamem, moja draga, tudi meni ni lahko pri srcu.“

Približa se k njej ter jo prime za roko. Anica je čutila, kako se mu je roka tresla.

„Anica, ali mi verjameš?“ zašepeta ter jo potegne k sebi. „Verjameš mi toliko, da nihče in ničesar ne zmaže v tebi te vere?“

„Verjamem ti,“ mu odgovori „in ti bom zmerom verjela; na to se smeš zanesti, Henrik.“

„Tvoja vera, mogoče, bo izpostavljena težkim poskušnjam, toda ako me imaš tako rada, kakor jaz tebe, pa že vzdržiš. Z Bogom, predraga — moram oditi. Čas beži.“

Strastno potegne Anico k sebi, jo poljubi ter zgine v večernem mraku.

Anica se prime za glavo, kakor bi hotela otresti raz sebe težke, mračne sanje. Gotovo se je zgodilo nekaj groznega. V tem ni moglo biti nikakega dvoma. Zjokala se je. Zdelo se ji je, da je razbita sreča vsega njenega življenja.

Tako pride tudi ta nepristranski in mnogo skušni politik tja, od koder izvajamo vse zlo za naše zamotane razmere — k ustavi. Štiri-deset let ustave, štirideset let nejasnosti in narodnostnega boja!

Se večja napaka se je panapravila, ko so prelevili takozvano februarško ustavo v decembersko. Tačas se je delalo tako samozvestno in oholo po nemško-liberalni metodi, kakor da bi v Avstriji ne imeli razum Nemcev nobene upoštevajoče narodnosti. Kar se je tačas namenoma prezrlo, tega sedaj ne pustijo Nemci po praviti, nasledki pa grozijo upropasti državo.

Najznačilnejše v Lobkowitzevem izjavljanju pa je bolj prikrita zahteva po federaciji dežel, t. j. centralnemu parlamentu naj bi se odvzela prevelika kompetenca ter bi se naj ista poverila posameznim deželam. Lahko bi bilo potem vsaki deželi urediti svoje jezikovne zadeve po naravi in potrebi prebivalstva.

Knez Lobkowitz je namreč izjavil: „Naša država pač kratkoma ne prenaša centralnega parlamenta, ki ima tako dalekosežno oblast, ki pa je popolnoma ločen od deželnih zastopov ter vsled tega tudi ne more mirno razumeti razmer raznih narodov v državi. Dogodki zadnjih let kažejo vedno bolj jasno nesposobnost tega parlamenta, da bi odstranil ovire, ki so nastale pravzaprav v parlamentu samem. Ne moremo se ubraniti prepričanja, da je centralni parlament v svoji sedanji sestavi neozdravljivo bolan, morda še bo nekaj časa životaril, morda bo celo na videz pokazal nekaj uspeha po tolikih poskusih oživljenja, toda o koncu še danes dvomim.“

Nadalje pravi govornik, da smatra vsak patrijot za svojo sveto dolžnost, skrbeti v sedanjih razmerah, da pride parlament zopet v delujoči tir. Tako dolžnost ima pred vsem vlada. „Če pa,“ pravi knez, „pride enkrat trenutek, ko bomo stali pred odločitvijo, ali obdržati centralni parlament v svoji sedanji obliki, ali pa skrbeti za rešitev države, tedaj pač upam, da ne bodo oni državni niti trenutek premišljevali, ki bodo v osodnem času na krmlu države.“

Še bolj odkrito povedal je svoje misli omenjeni govornik, ko se je dotaknil absolutizma. Po knezovih nazirih niti dolgo trajalo ne bo, ko se bo parlamentarizmu omejila oblast, kar pa ni družega, nego — absolutizem. Za ta slučaj nasvetuje govornik vladi strogo varovanje narodnih pravic, a vlada naj ima tudi vedno pred očmi, da je ta način vladanja le potreben pripomoček, sicer pa splošno zlo.

Zato pa bi se naj prepustil narodom v nadomestilo za parlament — deželni zbor. Govornik izvaja: „Avstrijski narodi bodo uvideli, da se je moralo zateči k drugi nalogi, če ni centralni parlament nikakor sposoben za delo. Narodi pa ne bodo razumeli, zakaj se jim odteguje sodelovanje v zakonodajstvu tam, kjer je tako sodelovanje mogoče (deželni zbori). Po mojih mislih bi bil usoden pogrešek; če bi tudi deželne

Drugega dne zvečer je bila v angleških novinah johannesburških natisnena naslednja sen-začna brzojavka iz Pretorije:

„Poslednje v seji „folksraada“ stavljeno vprašanje je doseglo povsem nepričakovani uspeh. Kakor znano, se je že poprej trosila govorica o neredih v finančni upravi ljudovlade, o velikih denarnih izgubah. Vprašanje, odgovor na katero je predsednik odložil za bodoče, je požurilo razvozanje, povzročivši na krivce vtis razletave se bombe. Tajnik finančnega odseka, Dommers je zginil iz Pretorije. Tatvine, katero je doprinesel bodisi sam, bodisi v družbi in izneverjenje dosega orjaško svoto šestdesettisoč funtov šterlingov. Povsem nerazumljivo je, na kak način takemu velikemu poverjenju tako dolgo niso prišli na sled, in na kak način je tat zamogel brez ovire uiti. Položaj v Transvaalu postaja sploh od dne do dne bolj omahljiv, in sedanja vlada se ne nahaja povsem na svojem mestu. Naše najskrajnejše prepričanje je, da je napočil čas, da se Anglija vmeša v to zadevo ter napravi konec slabemu gospodarstvu.“

Anica ni mogla odtrgati od novin svojih od groze razširjenih očes, na to se je s presunljivim krikom zgrudila brez zavesti na tla. Pre-

zboru zaprli, ko se razbije parlament. Nasprotno sem prepričan, da je mogoče le tedaj one nevarnosti zabraniti, ki so vselej v zvezi z absolutizmom, če se prepusti deželni zborom popolno svoboda. Le tedaj, če deželni zbori nekaj časa mirno delujejo, misliti je mogoče na ozdravljenje parlamenta. Jaz smatram takšno ozdravljenje možno z deželnimi zbori in po deželnih zborih."

Količkej bister politik ugame takoj, kaj je mislil knez Lobkowitz za rešitev države. Sedanji ustavni sistem s centralnim parlamentom umakniti se bo moral deželni samoupravi. Slovencem se ni treba baš veseliti takšne spremembe, ako se ne bo istočasno izvedla enakovredna pravica. Na Štajarskem, Koroškem in Primorskem prišli bi z dežja pod kap. Kakor so razmere sedaj, je naša edina rešitev v delujočem parlamentu.

Če bi se pa začelo kedaj uresničevati prokovanje kneza Lobkowitz, bila bi prva dolžnost vseh odločilnih naših mož ter prijateljev, da se meje slovenskih dežel južno Štajarsko, južno Koroško in Primorsko ter slovensko hrvaške pokrajine združijo in uredijo in to vsekakor še pred proglašeno federacijo.

Celjske in štajarske novice.

(Predsedstvo celjskega okrožnega sodišča) je izročeno za prihodnja dva meseca g. dež. sod. svetniku pl. Fladungu, ker je g. predsednik pl. Wurmser dobil dvamesečni dopust, kakor čujemo, zavoljo prenapora. Govori se, da g. predsednik pl. Wurmser sega mnogo bolj, ko njegovi vrstniki v podrobnosti in da vsemu delu, katero hoče opravljati, dasi vsa ne spadajo k vodstvu sodišča, ni in ne more biti kos.

(„Delavsko podporno društvo v Celju“) obhaja tudi letos svoj društveni praznik dne 19. t. m. s posebno božjo službo pri sv. Duhu. Maša je ob 8. uri zjutraj.

(Mizararji mojster Matevž Sinkovič v Celju) je izumel novo okno, ki se zapira tako hermetično navzdol, da nikakor ne more najmanjša mokrota blizu. Na to iznajbo dobil je že od ogrske vlade patent, pa tudi avstrijska vlada mu istega kmalu izroči. Priporočamo tedaj tega narodnega obrtnika najtopleje, posebej pri stavbenih podjetjih.

(Portretni slikar.) Znani slikar g. J. Šubic iz Ljubljane se je naselil pred meseci v Celju. Ravno kar je razstavil v oknu K. Vaničeve trgovine v „Narodnem domu“ tri velike portretne slike, ki pričajo o umetniškem njegovem poklicu.

(Pevsko društvo v Celju) sodeluje pri koncertu društva odvetniških in notarskih uradnikov dne 24. t. m. Opozarjamo vse čestite dame in gospode, da se zanesljivo udeležujejo prihodnjih pevskih vaj. — Dne 31. t. m. priredi „Pevsko društvo“ priljubljeno burko „Lumpacij vagabund.“ Predstava bo na korist družbi sv. Cirila in Metoda; že zategadelj npamo, da se je občinstvo prav mnogobrojno udeležilo. Meseca aprila pa priredi

strašena gospa Ahtermanova jo je prenesla v posteljo ter poslala po zdravnika, ki je s pomilovanjem konstatiral začetek živčne vročice.

V.

Durban, glavno mesto z luko v Natalu na vzhodno afrikanskem obrežju, — ta, kakor ga pogostoma kličejo, „južno afrikanski Neapol“, — se je izgubljalo v svežem pomladnem zelenju; bele hiše z visoko nad njimi štrlečim stolpom mestne hiše so se veselo ozirale v vodi polokroglega zaliva, daleko vrezavšega se v suho zemljo. Bilo je v avgustu 1899 leta.

Poševno za mestom se razprostira pogorje pokrito z bujnim rastlinstvom, — naravni park Durbanov. Na samem vrhu kukajo iz zelenja bele hišice. To je Bereja, oddaljeno predmestje Durbana, sloveč zdravilni kotic za bolnike.

Na verandi edne od najbolj visoko postavljenih hiš sta sedeli pri čitanju gospa Ahtermanova in Anica Tile. Gospa Ahtermanova je bila zmerom enako sveža in brhka; iz njenih sivih oči ji je sijala zmerom ista dobrota in duševna jasnost. Anica je bila po dolgi bolezni še zmerom zelo blede in slaba; zdelo se ti je, da nikdar več popolnoma ne ozdravi. Živčna

društvo veliki jour fix, za katerega se za sedaj vrše priprave.

(Kje je iskati zločince?) Za vsako lumparijo v Celju je treba iskati v čemskih vrstah krivca, to smo že večkrat svetovali merodajnim krogom. Policijski aparat pa še tega vedno — ne sme verjeti ter se vedno in vedno sumniči Slovence. Spominjamo se še, kako drakonično preiskavo je vodil bivši gimnazijski ravnatelj P. Končnik, seveda le med slovenskim dijaštvom, ker se je našla neko jutro neka rastlina v mestnem parku izruvana. Pretečeni teden pa smo našli zjutraj v parku takozvano „vremensko hišico“ vso razbito. Škoda je jako velika. Pravljoljubni Nemci bi seveda bili zopet najrajši obdolžili Slovence, toda k sreči je barbarskega človeka nek nepristranski šetalec po delu zalotil. Zločinec pa je Nemec, dotedanji mestni uslužbenec — vrtnar, katerega so tudi že zaprli. Z pomniti si tedaj za vselej naš nauk, kje vam je iskati zločince!

(Oblast in pamet spojit) menda res ne znajo naši mestni očetje. Prerada jih premaga politična strast, potem jo pa zavozijo, da je joj! Tako je bilo tudi z najnovejšo prepovedjo gleda izobešavanja blaga trgovcev. Utemeljevali so ta svoj sklep, da je nevarnost za ogenj in higijeno. V obojnem oziru je tu le pezdila, pri celem nemškem gospodarstvu po mestu pa leže bruna, da se spodtikamo z nogami in nosovi. V Parizu in Londonu, na Dunaju itd. se sme blago na ogled izvešati, le v Celju ne. Pa saj vemo kam pes taco moli. Mestni mogočniki se baje izgovarjajo, da je njihov sklep novemu Židu poleno pod noge, kar pa niti sami ne verjamejo.

(Psi, ptiči in — otroci.) V Celju je v primeri prebivalstva precej revežev, vsled tega pa tudi zanemarjenih otrok. Vsak čas priberači kateri v gostilne in zasebne hiše. Tem otrokom se res bere beda in zanemarjenost že z obraza kaj pa šele oni, ki še ne hodijo, a starši morajo vendar po opravkih. Večkrat se je vsled tega že ugibalo, da bi bilo potrebno omisliti neko zavetišče za taka pozabljena bitja. Mehkoserčni ljudje so res nekaj ukrenili ter v nemških listih razbohnali, a to zavetišče ni za otroke, temveč za — pse in ptice, katerih gospodarji odpotujejo. Prav, da se kaže sočutje živalim, toda človek je vendar „krona stvarstva“.

(Kmetijska zadruga v Žalcu) priredi dne 17. t. m. (nedeljo) popoldne po večernicah v gostilni g. Andrej Zagode na Zg. Ložnici pri Žalcu zborovanje, pri katerem bode gosp. potovalni učitelj Bellé govoril o sadjarstvu v obče. Ker bode to zborovanje sploh prvo, ki se priredi na Zg. Ložnici, nadeja se vodstvo kmetijske zadruge, da se ga bodo udeležili vsi zavedni žalčani in okoličani.

(Sv. Pavel pri Preboldu.) Naše bralno društvo napreduje prav dobro. Sedaj ima 171 udov, ki so uplašali letos že okoli 300 K udnine in prostovoljnih prispevkov. Časopise do biva sledeče: „Domovino“ (7 iztisov), „Rodoljub“

vročnica, katero je prebila, je bila tako nevarna, da je bilo moči dvomiti o srečnem ozdravljenju; in ko se ji je končno čez mnogo, mnogo tednov obrnilo na bolje, je ozdravljenje le počasi napredovalo. Sedaj je preteklo že sedem mesecev. Anica se je preselila z gospo Ahtermanovo v Durban, kamor je bil misijonar prestavljen, toda navzlic spremembi podnebja se ji zdravje le ni vračalo. Tlačila jo je tajna žalost, kar pa za gospo Ahtermanovo ni bila nikaka tajnost. Pozor vredno pa je bilo to, da mlada deva, katere nikdar ni skrivala niti ednega ganutja duše pred svojo materinski ji naklonjeno prijateljico, se je trdovratno izogibala razgovoru o Dommersu. Gospa Ahtermanova ni imela od svoje strani vzroka dotikati se kočljivega predmeta; vrhu tega jo je že bratrančev beg napolnil z' vsupnenjem in grozo, katero so še dokaj povečala poročila v novinah ter zapoved ujeti ubežnika. Kaj takega nikdar ni pričakovala od Dommersa. Toda še bolj, nego lahkomišljenega človeka, ki je postal tat in ubežnik, je pomilovala Anico, za katero je življenje izgubilo vsako ceno.

(Konec sledi.)

(10) „Kmetovalec“ (6), „Slov. Narod“ (4), „Brivec“ (2), „Mr.“ (2), „Ljublj. Zvon“ (1), „Zvonček“ (2), „Slov. Gospodar“ (1), „Domoljub“ (1) in še deset drugih listov. Ker se je število članov nepričakovano podvojilo, moral bode prihodnji občni zbor naročiti še več izvodov nekaterih časnikov. Prirejevala se bodo tudi večkrat podavanja o umnem gospodarstvu in v raznih drugih predmetih, ki zanimajo našo vrlo ljudstvo.

(Iz Nove cerkve.) Vodja deželnih trsnih in drevesnih nasadov v Novi cerkvi gosp. Martin Jelen poučuje vsako nedeljo po večernicah v šoli v Novi cerkvi po eno uro o umni sadje-reji, trto-reji, živinoreji, sploh o vseh strokah kmetijstva. Ker je v tem kraju glede vinoreje in sadjereje še marsikaj treba zboljšati, ste mladi in stari vabljeni, da se tega pouka vsakokrat v obilnem številu udeležite, da se gosp. Jelen ne bode zastoj trudi, posebno ker je prevzel to teoretično in praktično poučevanje brezplačno. Časi so resni, torej: „Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal!“

(Umrli je) v Trbovljah Franjo Dimnik, posestnik in gostilničar. Rajni bil je naroden mož in hiša njegova je znana kot ena najbolj zavednih v Trbovljah. Blag mu spomin!

(Žiže.) Slavno predsedništvo posojilnice v Konjicah je zopet prispevalo 10 kron podpore našemu bralnemu društvu. Za ta posebno dobrodošli dar se izreka najprisrčnejša zahvala.

(Samomor.) Na Zidanem mostu vlegel se je dne 13. t. m. na tir železniški uslužbenec Anton Majcen. Vlak mu je odtrgal glavo. Samomorilec bal se je baje kazni.

(Iz Stare vasi pri Vidmu) nam poroča naroden fant, kedaj se je i on uveril o enakokopravnosti naših pošt, posebno celjska pošta se mu je zelo zamerila — (nam pa že davno!) — ker jo menda po pravici sumi, da mu je samovoljno pridržala par razglednic samo zato, ker so nosile narodne barve. Celih 7 dni je zaman čakal, da priromajo iz Celja v Videm. Take samovoljne nerednosti bi bilo pač potrebno do korenine preiskati!

(Tudi Ptuj napreduje) glede vodovoda ter bo kmalu došel — Celje. Ptujski župan je namreč naznanil svetu, da je tudi začel — študirati vodovod ter je prosil obč. zastop. da mu dovoli za take študije potreben denar. Kako dolgo že v Celju študirajo mestni očetje!

(Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Ljutomer in okolice) ima na Jožefovo t. j. 19. t. m. svoj občni zbor v gostilni g. Vaupotiča v Ljutomeru z gledališko igro „Pravica se je izkazala“ ter petjem moškega in meš. zbora. Začetek ob 7. uri zvečer. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

(Gospodarska zadruga v Središču ima) v nedeljo dne 24. marca ob 3. uri popoldne občni zbor v občinski pisarni. Po zborovanju bode potovalni učitelj g. M. Jelovšek imel pouk o umni živinoreji in mlekarstvu. K temu zborovanju vljudno vabi odbor.

(Kaj pa ima opraviti nem. „šulferajn“ v Ribnici na Pohorju?) V poročilu tega raznorodnega pruskega društva čitamo, da se je odbor „posvetoval o zadevi šole v Ribnici na Pohorju ter zadevo tudi rešil.“ Kaj voha „Schulverein“ okoli te šole? Ali je morda med učitelstvom Judež, ki bi rad prodal za par pruskih mark sebe in — slovensko mladino? Slovenski možje v Ribnici, ki ste vedno sloveli kot prave naše korenine, zahtevajte takoj pojasnila od krajnega šolskega sveta! Mogoče je tudi, da hoče le propadajoča glažuta takšno šolo za par delavskih otrok. Tudi v tem slučaju je treba največje paznosti, da se ne okuži slovenska mladina ter ne trpi škode ugled gospodujoče slovenske narodnosti.

(Sadno drevje na mejah.) Pri zadnjem zborovanju sadjarskega odseka v Mariboru je priporočal ravnatelj Zweifler, naj bi se pri nas izposloval deželni zakon, kakršnega imajo na Nemškem, valed česar je določeno, koliko metrov od meje se sme saditi ta ali ona vrsta sadnega drevja. Takšen zakon bi ne bil brezpotreben, kajti znano je, da nastane na kmetih največ prepira, sovražstva, tožeb in licitacij valed dreves ob meji.

(Podporno društvo izpuščenih jetnikov v Mariboru) je imelo v pretečenem letu 500 udov ter 5152 K 84 vin. premoženja. Izdalo se je za oblačila, orodje ter potne stroške 2278 K 75 vin. Nadalje je priskrbelo društvo izpuščenim brezplačne vozne liste, službe itd. Zato pa tudi pade iz tega zavoda izpuščenih kaznjencev samo 7%, v stare grehe, dočim štejejo v kaznišnicah brez podpore do 60%, nepoboljšljivih.

Rojaki ptujskega okraja!

Že več let sem se je naglašala potreba, naj se vendar osnuje za ptujski okraj „Kmetijsko gospodarsko društvo“ na podstavi zakona o zadrukah. Potrebo take gospodarske zadruge je tudi vsestransko občutiti.

Vendar si nihče ni upal lotiti se osnovanja, ker ni bilo najti med kmetijskimi posestniki dovolj moč, kateri bi hoteli vodstvo prevzeti in nositi vso odgovornost. Po večkratnem posvetovanju in še le, ko so si nekateri naši močje drugod poslovanje kmetijskih zadrug in naprave teh natančno ogledali, — tako na Nižjem Avstrijskem — so se sestavila pravila, ter se je dne 16. septembra 1900 osnovalo „Kmetijsko društvo za ptujski okraj“.

Društvo je zadruga z omejeno zavezo, ni kakor pa ni konsumno društvo. Zatorej ne bode „Kmetijsko društvo za ptujski okraj“ raznega blaga na drobno prodajalo, ne bode imelo nikake prodajalnice, ampak ima edino le namen, da 1. načelstvo društva za ude kupuje, ali, da za ude posreduje pri nakupovanju za razne dele gospodarstva potrebnih stvari (n. pr. živine, pridelkov, strojev, orodja, gnojil itd.) v lastnino udov ali za skupno rabo, ali da načelstvo za ude prodaja ali posreduje pri prodaji gospodarskih pridelkov in potrebščin; 2. da načelstvo gospodarske pridelke v posebnih prostorih shranjuje, pretvarja, prodaja; 3. da si društvo omisli priprave dovoljene po zakonu o zadrukah in pripravne povzdigniti gospodarsko proizvodnjo; 4. da si društvo pri skrbi potrebne stavbe in tehnične naprave v doseg svojega namena. Vse to prošnje je c. kr. okrožna sodnja v Mariboru s sklepom z dne 29. januarja 1901 opr. štev. Form. 9/01, gen. I. 66 zadrugo vpisala v register.

Sedaj vabimo slovenske kmetijske posestnike, male in velike, revne in premožne, da se nam pridružite, da pristopite k novemu kmetijskemu društvu kot udje.

Svesti smo si, da naše društvo ne bode naenkrat kmetijskih posestnikov rešilo vseh težav in nadlog. Tega ne more nobeno društvo! Tega naše društvo tudi ne obljublja! Zadovoljni bomo, ako se nam pridruži vsaj večje število kmetijskih posestnikov in skuša zajedno in skupno z nami širiti idejo skupnosti, povzdigniti gospodarstvo, primerno urediti skupno razpečevanje gospodarskih pridelkov in nakupovanje gospodarskih potrebščin. Za zdaj imamo samo ta cilj pred očmi! Če se nam ta obnese, bomo zopet storili en korak naprej. Kdor hoče pristopiti kot ud, naj se oglasi kak terek ali petek v tednu v začasni pisarni v „Nar. domu“ v Ptuj od 9.—12. ure predpoldne. Vsak ud mora vplačati delež po 12 K.

Prvo načelstvo je sledeče sestavljeno:

1. Mihael Brenčič, posestnik v Rogoznici, načelnik.
2. Franc Petrovič, posestnik v Podvincih, tajnik.
3. dr. Tomaž Horvat, odvetnik v Ptuj, blagajnik.
4. Janez Grahar, posestnik na Hajdini, načelnika namestnik.
5. Janez Bermeš, posestnik v Budini.
6. Franc Brenčič, posestnik v Žabjaku.
7. Janez Krefl, posestnik na Grajeni.
8. Kuhar Jurij, posestnik v Berstju.
9. Jožef Muršec, krčmar v Ptuj, odborniki.
- Nadzorstvo pa obstoji iz: 1. Janez Brenčič, posestnik v Germcih.
2. dr. Franc Jurtela, odvetnik v Ptuj.
3. Jurij Lah, posestnik v Pongercih.
4. Andrej Štamberger, posestnik v Gerečji vasi.
5. Jožef Vilčnik, posestnik na Sp. Grajeni.

Državni zbor.

V ponedeljek je bila 19. seja tekom letošnjega zasedanja; na dnevnem redu je bila razprava o rekrutni predlogi. Nič manj kot 88 govornikov, med njimi vsi Mladočehi, se je oglasilo, da posežejo v debato, do besede je pa

prišlo samo dvesto govornikov. — Seja se je pričela ob pol 6. uri popoldne; v začetku je oddal finančni minister osnovo nekega zakona, posl. Hanich predlog glede nedeljskega počitka v advokatskih in notarskih pisarnah, posl. Hagenhofer predlog glede zgradbe železnice Friedberg Aspang, posl. Mosdorfer pa predlog glede ustanovitve državne realke v Fürstenfeldu.

Potem stavi poslanec Malik vprašanje na naučnega ministra, če mu je znan pobujšljivi način razlaganja veronauka na dekliški ljudski šoli v Lipnici, in če je voljan temu protinavnostnemu početju v okoliščini priti. Potem stavi poslanec Brzorad zopet — kot pri vsaki seji — vprašanje glede postopanja s češkimi interpelacijami. Posl. Daszynski se pritožuje glede krivične sestave govorniške liste za drugo branje rekrutne predloge in zahteva, naj bi govoril od vsake stranke po eden govornik. Potem sledi drugo branje rekrutne predloge. Posl. Fort dobi besedo; on povdarja, da, četudi vlada za enkrat v zbornici mir, Čehi v bodoče ne bodo več tako uklanjali vratu pred nemškimi terorizmom; na političnem polju so za enkrat Čehi pobiti, in Nemci zmagali. Čehom je prizadela vlada velik udarec, a radi tega še ne omagajo, a tudi ne bodo pozabili tega udarca, in v najbližnji bodočnosti se bo pokazalo, da so Čehi k vsemu prej pripravljeni kakor po za sramotno kapitulacijo. Govornik omenja nato razvoj avstrijske ustave in se izraža za njeno spremenitev v federalističnem smislu. Potem preide k vprašanju češkega državnega prava in povdarja zahtevo popolne enakopravnosti v vseh deželah, kjer je doma Čeh, pravico odločevanja pri upravi in zakonodajstvu, zahteva, da se ozira na Čeha pri splošni državni politiki, ker oni to smejo zahtevati kot drugi narod v državi. Posl. Skedl polemizuje s predgovornikom in izjavlja, da mora vsak, komur je kaj ležeče na tem, da je Avstrija močna, glasovati za rekrutno predlogo. On zagovarja centralizem, češ, da edino on združuje nasprotujoče si težnje v Avstriji. — Poslanec Udrzal govori zopet o nemškem armadnem jeziku in spominja obljube, da se bo ministerstvo oziralo na potrebe poljedelstva. Posl. Pastor zahteva, naj se triletna vojaška služba zniža v dveletno, in govori zoper dvoboj. — Posl. Kaiser povdarja, da on in njegova stranka zato ni nasprotovala rekrutni predlogi, ker hoče omogočiti delo v parlamentu, in ker je tega mnenja, da je dovoljenje rekrutne predloge in pa budgeta edna najvažnejših pravic parlamenta. Nasprotuje pa odločno stališču domobranskega ministra, glede določb po § 14 o rekrutni predlogi. Če hoče vlada, da se razmere v parlamentu izboljšajo, mora gledati na to, da se ne omejuje parlamentarna pravica. Ker se je zadnji čas mnogo nasprotovalo rekrutni predlogi, se da opravičiti s tem, da stoji vojni upravi na čelu mož, ki je že čisto pokazal, da ne da prav nič na pravice parlamenta in je s svojim delovanjem pokazal, da ne pozna naših zakonov. Če torej vlada hoče, da se sprejme njena predloga, mora vojna uprava obljubiti, da hoče upoštevati želje ljudstva glede dveletnega službovanja in drugih olajšav. — Govoril je še posl. Koslovski in povdarjal, naj vlada zahteva samo najpotrebnejše, in naj skrbi za zmerno upravo vojaških izdatkov.

V torkovi seji se je vršilo drugo in tretje branje rekrutne predloge. V začetku se je bilo predčitanih več raznih predlogov in interpelacij, med njimi predlog poslanca Walza glede ustanovitve realke v Brucku na Muri, in interpelacija poslanca Berksa in tovarišev glede ljudskega štetja, da naj se namreč v bodoče znanje ne občevalni, temveč materni jezik; v interpelaciji se povdarjajo razne nezakonitosti, ki so se vršile pri ljudskem štetju po Štajarskem, zlasti v Gradcu. Posl. Blankini je interpeliral predsednika, če hoče vplivati, da bo vlada odgovorila na interpelacije dr. Ivneviča, stajljene v edni prejšnji seji, glede razpisa uradniških mest, po katerem razpisu dotičnih mest ne more dobiti nobeden Dalmatincev, nego samo Nedalmatinci, tudi če ne znajo hrvatski.

Potem preide zbornica na dnevni red: na daljevanje drugega branja rekrutne predloge. Prvi govori poslanec Daszynski in se zoper to izjavlja, da bi se vladi, ki ne razpolaga z večino v zbor

nici in ki je že čisto oskrunila ljudske pravice, dovolila rekrutna predloga. Potem pride na kitajsko vojsko in napada ostro barbarsko evropsko politiko, ki je vzrok krvavim dogodkom na vzhodu in obsoja avstrijsko vojno ministrstvo, da je poslalo vojake v Kitaj, da sodelujejo pri napadih na tamošnje prebivalstvo. Nadalje razpravlja o surovosti častnikov in obsoja dvoboj. Slednjič stavi resolucijo, naj bi vojaki nosili orožje samo v službi, ne pa tudi zunaj službe, in zahteva dveletno vojaško službovanje. Potem govori domobranski minister grof Welsersheimb. On pravi, če bi se hotelo ugoditi vsem zahtevam glede vojaške službe, stavljenim v zbornici, bi morali vojsko razpustiti. One države, ki so pričele prve s pomnoženjem vojaštva, bi morale prve prenehati v započetem delu; zato ni mogoče izpolniti vseh želj, če nečemo, da ne nazaduje naša vojna moč. Potem odgovarja predgovorniku glede stališča armade napram socijalni demokraciji ter povdarja, da armada nima pravnika vzroka biti delavstvu nasprotna, če socijalni demokratje sami ne napadajo armade. Potem govori še o dvoboju in slednjič o vojni mornarici ter pozdravlja željo, da bi se kaj storilo za povzdigo vojne moči na morju.

Potem govori poslanec dr. Ploj; on javi, da bodo on in tovariši glasovali za predloge. V svojem govoru omenja celo vrsto vojaških zadev in zahteva več pozornosti za domačo konjerejo od vojne uprave. Konjerejska družba na Štajarskem je storila mnogo za povzdigo deželne konjereje. Že nekaj let sem so se prirejali v Štajarski vsako leto nabori za konje, katere je obiskovala komisija od vojne uprave. A čim več konj je dohajalo na semenj, tim manjša je bila pozornost od vojne uprave, in slednjič so komisije celo popolnoma izostale. Posledica temu je bila, da so bili konjerejci prisiljeni, iti na konjske semnje na Ogrsko in tam svoje konje kupcem, ki so jih potem z lepim dobičkom oddali vojni upravi, prodati.

Poslanec Kramar, kot glavni zagovornik zoper predlogo pravi, da o sposobnostih parlamenta za čisto doslej še ne more biti govora, četudi Čehi zdaj ne nasprotujejo vladi. Pokazalo se bo, če se le pri razpravi nagodbe z Ogrsko, kaj bo z parlamentom. A vlada naj bo prepričana, da se bo sklenila nagodba — tedaj, če bo sklenjen narodnostni mir med Čehi in Nemci na pravični podlagi.

Potem govore poslanci Tollinger, Popowaki in Pražek, zadnji v imenu čeških agrarcev; predsednik mu je čez malo časa odvzel besedo. Nato govori Čeh Zazvorka, tudi njemu odvzame preda besedo, a ta govori v kljub temu še naprej; nato prične govoriti Czerny, a tudi on izgubi besedo, češ, da ni njegov govor stvaren, a v kljub temu govori še dalje, in ko dobi besedo še Hruby, so govorili trije poslanci naenkrat. Nastal je vrišč, da ni bilo razumeti ničesar. Ko se vrišč poleže, se začne glasovanje, pri katerem je bila vladna predloga v drugem branju sprejeta.

Potem govori posl. Schreiter o imunitetni pravici poslancev. In ker ni v podrobno razpravo o rekrutni predlogi nihče posegel, pride predloga tretjič na glasovanje in je zopet vzprejeta. Potem govori še par čeških poslancev, na kar predsednik seje zaključči.

Druge slovenske novice.

(Osebnosti.) Višji geometer I. razreda g. Iv. Ružička je iz Postojne prestavljen v Ljubljano. Poverjeno mu je vodstvo c. kr. katastralnega mapnega arhiva. Gosp. Jakob Berne in g. Franc Vidra sta imenovana geometroma II. razreda, in sicer prvi za metliški, drugi pa za mokronoški okraj.

(Slovenski šolski Matici*) je vplačalo doslej 540 rednih in sedem ustanovnih članov 2340 kron; stroškov je bilo 10306 kron, torej ostane v blagajni 223694 kron. Za leto 1901 izda društvo dve knjigi, ki izideta proti koncu leta, in sicer: 1. „Pedagogični letopis“, v katerem se priobčijo poročila o posameznih predmetih, statistika slovenskih šol in druge razprave. 2. „Knjiga za realije“, prvi del: Zgodovina. Spisal prof. J. Apih.

(Na korist družbi sv. Cirila in Metoda) prirede ljubljanske dame letos na pomlad veliko

veselico. Tudi v Kranju so sklenile tamošnje gospe pomagati družbi, ker se nahaja ta družba v slabih gmotnih razmerah. Posnemanja vredno! (Koliko Ljubljana na leto potrebuje.) Po uradnem izkazu se je leta 1900 v mesto Ljubljano dachu podvrženega blaga vpeljalo med drugim: 18.295 hl vina, 5184 hl vinskega mošta, 19.715 hl piva, 4255 volov, krav, telet nad eno leto starih, 9097 telet, nad 8000 prašičev, 10.496 gosi, pu ranov, 1301260 jajc, 56.972 meterskih stotov moke. Koliko pa še raznovrstnih drugih pijač in živeža?

(Nagla smrt.) Kap je zadela v Ljubljani c. kr. svetnika v pokoju, g. Antona Buzeka. Pokojnik je bil iz Prage ter na potu v Italijo.

(Neusmiljen oče.) Čevljar A. N. v Ljubljani je svojega otroka imel šest ur privezanega za mizno nogo, in ga pretepal, da je bil ves črn. Nečloveškega očeta je policija zaprla in ga izročila deželni sodnji, ker je vrh tega še grozil, da bo ubil ženo.

(Nenavadno naravno prikazen) so imeli priliko opazovati po raznih krajih na Kranjskem in tudi na Goriškem. Padal je rjavkasto rdeč sneg, nebo je bilo rimenkasto, in po mnogih krajih je gromelo ter se bliskalo. Barvan sneg se da razjasniti tako, da se je v kakem oddaljenem kraju vzdignil rjavkasto rdeči prah in ga je vihar prinesel sem. Isto prikazen so opazovali v južni Italiji.

(Plaz podsul) je v Trbižu 17letno hčer potajnega načelnika v Gornjem Trbižu, gđc. A. Murschenhofer. Plaz je priletel s strehe. Ko so odstranili sneg, je bila gospodična že mrtva.

(Stekel pes) je ugriznil posestnikovo hčer Ano Sitar iz Sonikev, občine Trebnje. Psa so ubili.

(Nova orožniška postaja) V Št. Janžu na Dolenjskem ustanovi se s 1. majnikom t. l. nova orožniška postaja.

(Petintrideset let župan) V Leskovcu pri Višnji gori na Dolenjskem županuje že 35 let g. Anton Dremelj.

(Politično društvo „Edinost“ v Trstu) je sklicalo v nedeljo ljudski shod, katerega se je udeležilo precej občinstva. — Dr. O. Rybář je na tem shodu poročal o ljudskem štetju ter dokazal, kaka nesmisel je štetje ljudstva po občevalnem jeziku, in kako potrebna je sprememba zakona o ljudskem štetju v smislu, da se bo štel po narodnosti ali po materinskem jeziku. — Govornik je omenjal krivice, ki so jih o tej priliki počenjali magistratovci ter predlagal resolucijo, glasom katere shod prosveduje proti načinu, kako se je v Trstu vršilo ljudsko štetje, ter pozivlje vladu, naj uvede o ljudskem štetju tržaškega magistrata preiskavo in izvrši novo štetje. — Ta resolucija se je na predlog prof. Mandiča raztegnila tudi na Istro. — Prof. Mandič je še opozarjal, naj bi se novinarje na kongresu v Dubrovniku naprosilo, da se vsi zanimajo za to, da se zakon o ljudskem štetju spremeni, da se bo v bodoče štel po narodnosti. Obe resoluciji sta bili navdušeno sprejeti. Potem je dr. E. Slavik govoril o zakonu o domovinski pravici ter naznanil, da bo politično društvo „Edinost“ nastavilo posebnega uradnika, ki bo sestavljalo prošnje za domovinsko pravico.

(Umrovljenje goriškega dež. nadzornika.) Goriški d. šolski nadzornik g. Klodič pl. Sabladski ne bo stopil v pokoj, kar se je en čas govorilo, temveč misli še vztrajati na svojem mestu.

(Trileten otrok se je ožgal) v Dornbergu na Goriškem; drugi dan je umrl za opeklinami. Starši, pazite na otroke!

(Cesar je imenoval) g. Vinka Zamliča, župnika v Veloskem v Istri, članom deželnega šolskega sveta v Trstu.

(Gospodarska organizacija v Istri.) Pri hodnje poletje hočejo istrski rodoljubi prirediti gospodarski sestanek, na katerem naj bi se razpravljalo o gospodarski organizaciji istrskih Slovanov.

(Umor.) Pri postaji Zabrovič na progi Kanfanar-Pulj so našli v noči od 10—11 t. m. železničarja Ravnika mrtvega. Sodna komisija je dognala, da je bil Ravnik zaboden v srce, in je vsled tega umrl. Morilec še ni znan, a način je italijanski.

(Koperski lahoni v proslavo umrlega laškega kralja Umberta.) Občinski zastop v

Kopru je 10. avgusta l. l. sklenil, da podeli iz mestne blagajne 2000 kron v počaščenje spomina laškega kralja. Namestništvo v Trstu pa je razveljavilo ta sklep, ker nasprotuje patrio tičnemu čuvstvu.

(Novo društvo) „Dalmatinski skup“ so ustanovili preteklo nedeljo v Trstu in je vlada pravi la društva že potrdila; namen mu je zabavati in podpirati svoje člane, politika se ne bo go jila. Vsekakor postane lahko to društvo za Slo vane velikega pomena, ker bo združevalo v prvi vrsti dalmatinske Hrvate in Srbe, katerih je v Trstu mnogo, ki so pa bili doslej raztre šeni ter se niso dosti zanimali za naše skupne narodne težnje. Novemu društvu je že pristopilo nad 100 članov.

Dopisi.

Od Planinč. (Razno) C. g. urednik! Vem, da se niste nadjali dopisa od nas; da pa neko liko naše okoliščine svet zve, Vam tu nekaj vrst podajam. — Čeravno smo imeli velik sneg in hudo zimo, vendar je ptujska „giftna krota“ tudi k nam prikobacala in ima svoje zavetje in gnezdo pri g. trgovcu Schescherku, od koder pa obišče marsikatero kmetško hišo v okolici. Ne katerim, posebno tistim, ki „Domovine“ ne či tajo, zmes se celo dopade, ker nobenega družega časopisa v roke ne dobe; „krota“ jih pa zna tako lepo obiljavati!

Zatorej dragi kmetje, namestu, da bi hodili k g. Šeserkotu po ta najslabši časopis, kateri vas hoče le slepiti, ne pa vam pomagati, osnujte si rajši kmetijsko bralno društvo, — kakršna že skoraj po vseh trgih imajo — kjer boste imeli za mali znesek veliko dobrega berila; poleg tega bi pa lahko priredili tudi večkrat kako kmetijsko predavanje n. pr. o vinarstvu, sadjar stvu in živinoreji, kar bi vam veliko več ko ristilo, kakor pa čitanje takih slabih časnikov kakršne ima g. Šeserko.

Pa tudi tukajšni golobinski župan učini vedno kaj izvrstnega in zanimivega. Ker ni mogel za časa ljudskega štetja tukaj nobenega pripravnega Nemca za pisarja dobiti, je pripustil, da so poslali iz Brežic nekega nemčurja Adamusa a po imenu. To pa je najbrž zato, da je občno več stalo in ker se boji, da bi kak domač Slo venec kaj zaslužil; morda pa tudi zato, da bi Adamus več Nemcev vpisal. Po drugih občinah so seveda domači vodili slovensko popisovanje, razun planinskega župana, ki je tudi veliko Slo vencev pohrustal. V golobinski občini je Adamus vse po nemško pisal in spraševal, seveda mu je ta „kunštni“ župan tolmačil, ki pa toliko nemški razume, ko zajec na boben. — Sploh se ta župan vtika in reči, ki ga nič ne brigajo, za občinske ceste in mostove pa ne skrbi, kar je njegova dolžnost. Morda si misli: „Popravljajte jih sami, če hočete po njih voziti“.

Njegov tajnik se je tudi izrazil, da Slovenci niso nič, le Nemci kaj veljajo; čeravno se od slovenskih žuljev redi. Zatorej skrbite občinski odborniki, da se preskrbi občini pisar, ki ne bo nas Slovencev zametaval. Planinčan.

Iz Nemčije. (Grozna nesreča naših ro jakov na Nemškem.) Iz velikega rudarskega kraja „Bismarck“ na Vestfalskem smo dobili na slednjo kratko, pretresljivo vest: „V četrtek dne 7. t. m. popoldne so šli rudarji na delo v jamo. Naleteli so v nekem kotu na strupene pline, ki so se užgali ter razleteli. Eksplozija vzela je življenje 17 rudarjem, mnogo pa jih še leži težko ranjenih v bolnišnici. Med mrtvimi je tudi sedem štajarskih Slovencev, in sicer: Josip in Janez Cesnik, brata doma iz Dola pri Hrastrniku, Valentin Petrneli, Janez Petar, Janez Hribšek, Avgust Kordel, — vsi oženjeni — ter samec Karol Novak. Tužno je bilo spremstvo teh naših rojakov tovarišev k grobu v tuji zemlji.

Narodno-gospodarske novice.

Seme za setev.

(Konec.)

Zgodi pa se rado, da kmetu časih zmanjka semena za setev, kar je kriva prejšnja slaba let ina, ali pa, da se mu je seme tako zmešalo, da se na nobeden način ne da izčistiti. Tako

n. pr. oves jako rad tišči k ječmenu, da ljudje pravijo, kar „izpremenil“ se je v njega. Ednako se večkrat tudi ajda izpridi, mesto krepke „sive“ ali „črne“ ajde začne se med seme mešati neka zgrbančena, malovredna spaka „cojzla“ imeno vana. To dvoje se ne da drugače razbrati, nego z roko. Kedar bi bilo to delo storjeno, mislimo si lahko.

Pri takih semenih ne kaže drugače, da se sskrbi novo, čisto seme. Vprašanje pa je, kje se naj naroči, da bode dobro uspevalo. Navadno se zatrjuje, da treba semensko zrnje dobivati v bolj mrzlih krajih, katera v nekoliko milejšem pod nebu najboljše obrodé. Tako se priporoča za naše pokrajine dobivati žitnih semen iz Češkega, ka tera so vajena še bolj trdega vremena od našega. Skušnje to potrjujejo in mnogokje se sliši hvala o „pemskem“ žitu ali ječmenu, samo to je čudno, da vrline novega semena vztrajajo pri nas le za par let, potem pa usabnejo. Ako pa se seme znova naroči, je pridelek zopet dober. To se zdi mnogim čudno.

Kakor žita, ječmena ali ajde, tudi koruze marsikje nimajo prida vrste. Tudi ta, kakor i ajda je nekatera prej dozorela, druga pozneje. Pri nas, posebno bolj v goratih krajih, je izbirati bolj zgodnjo vrsto, katera mrazu laglje uide. Samo na to je paziti, da je zrnje tudi kaj vredno, namreč polno in čvrsto, kar se ne more o vsakem reči. Ednaka je, kakor rečeno, pri ajdi. „Črna“ je za dober teden zgodnejša od „sive“, zato pa je poslednja manj občutljiva za mraz ali slano. Samo da se seme ne bi spridilo po omenjeni „cojzli“, pa ob dobrih letinah obe precej rodita.

Še več menjave, nego pri žitnih semenih, se zahteva in priporoča pri krompirju. To kaže, da se ta rastlina najprej in najbolj naveliča kraja in zemlje. Ne vemo že skoraj, koliko vrst se je pri nas že priporočalo in poskušalo. Skraja se je skoro vsaka hvatila, zato so jo smatrali za srednjo vrsto, dokler ji niso začeli očitati raznih napak. „Ta rodi slabo, sam drobiž“, druga vsa segnije, tretja postaja v kleti trda in črna, ali se kuha trdo,“ itd. itd. Toliko napak, kakor o krompirju, se menda ne sliši lahko o katerem drugem pridelku.

Če kje, tako torej tudi tukaj kaže seme pogosto spreminjati. Ali vse le previdno in po časi. Za poskušnjo velja prvo leto le primerno mala množina nasada. Ako se ta vrlo obnese, je takoj kmalu dosti za seme, ako ne, pa velike poskušnje ni vreden.

S tem še pa nismo pri kraju! Tudi drugi sadeži in pridelki imajo svoje prednosti, še več pa žalibog — slabosti. To velja tudi o grahu in fižolu, katerega je tudi mnogo vrst. Razlikuje se po raznih svojstvih, tako po barvi semena, po visokosti steblovja, največ pa po rodovitnosti. Nekatere vrste namreč rodé z nizkim stebлом vse polno stročja, dočim druge zraven rastejo nekako mesnato, brez sadu.

Tukaj je pač priporočati prebiranje z ro kami, kar preveč ne zamudi pri grahu, pa ima najbolj gotov uspeh. Seveda je treba paziti, da se izbere za seme ona vrsta, ki se je izkazala kot najbolj rodovitna.

To kar je rečenega o grahu za naš njive (brez kolcev), to velja tudi o vrtnem ali kapu šnem fižolu, katerega podpremo na leto s koli. Samo to je pri tem še treba paziti, ker se ta uživa zelen s stročjem, da se izbira ona vrsta, ki ima najbolj nežno in okusno stročje. Vse to si pri obeh zapomnimo najlaglje, če na pol dozo reli strok shranimo, da se posuši in s suhim ostalim primerjamo. Grah se namreč po barvi in po podobi pozna, je lisast, črn ali rumen, bolj okrogel ali stegajen, itd.

Sedaj pridemo na travnike. V obče se pri nas znovič malo zasajajo, temveč samo zboljšu jejo semena travnikov z nasajenjem novih dobrih semen, ali vsaj z dobrim senenim, drobirjem. Pri zadnjem je pač paziti, da ne pridemo z dežja pod kap. Pomniti je namreč, da ne velja vsaki drobir, kajti razume se lahko, da od slabega sena ali bolje slabih vrst trav ne bomo dobili dobrih semen v drobir. Pameten kmet v tem slučaju že jeseni ali ob košnji skrbi, da se seno

*) Ta vrsta ajde je po ljudski sodbi prva v našem kraju, upeljana baje po nekem baronu Cojzu, zato „cojzla“ imenovana. Šteje se sedaj med ajdin plevel.

iz onih lešin ali trat, ki imajo najboljšo (sladko in sočnato) travo, naloži posebej in le od teh se drobira porablja. Slabega drobirja boljše da ne sejemo!

Ednako velja o detelji. Ta ima v svojem semenu tudi dosti napak, zato nam treba biti previdnim pri izbiranju. Nekateri kmetje ta seme sami pridelujejo zase in ga se odprodajajo. Ti bi morali biti najbolj poučeni o kvarljivosti detelje, zlasti o nesrečni predenici. Kjerkoli se ta škodljivca na njivi pokaže, ondi ne velja jemati in pridelovati seme, da se ta zajedavka dalje ne razširja.

Večina kmetov naših pa mora to seme navadno dobivati in kupovati od drugih. Te pa zopet svarimo: Čuvajte se in bodite previdni pri tem poslu, da ne kupite morda — mačka v žaklju! Zlasti na velikih sejmih, kjer je obilno prekupcev, se lahko to zgodi. Mesto tri leta po troje pridelkov, bode tu že drugo leto vse malo vredno. Torej pozor!

Tudi na vrt ne smemo pozabiti. Neki star kmet je že pred petdesetimi leti baje trdil, za vrt in kapus ne smemo štediti gnoj, ker on daje skoro vse leto svoje pridelke v kuhinjo, dočim jih druge njive dajo le po enkrat ali dvakrat na leto. Pa ne samo gnoj je važen za vrt, veliko, veliko šteje tudi to, kaj je ondi nasajenega. Tu je pri semenih toliko razlik, da je gospodinjci treba vse pozornosti, ako hoče imeti vrt res rodovitno pravega zelenja in sočija.

Vrtni sadeži se ločijo v svojih dobrinah skoraj kakor noč in dan. To se pozna še posebno, ako sejemo domača, stara semena, ker so navadno bolj okornih vrst, tako gledé rodovitnosti, kakor gledé okusa. Največ velja to o solati. Količkaj odrasla nima večkrat nič okusa, ednako listju. Nič boljše pa večkrat ne zadenemo, ako kupujemo seme. Ne verjame lahko kdo, koliko je v teh in enakih trgovinah — sleparije! To brez greha rečem, z malimi izjemami, skoraj v vseh prodajalnicah je enakega blaga, naj si bodo sicer še tako poštene. Vem, da govorim tukaj ostre besede, ali pomagati ne morem, ker so z izkušnjami podkovane!

Kolikokrat se namreč dobi seme, ki slovi po imenu najboljših vrst, pa — ne raste. Reče se lahko, da ni zemlja pripravna, ali vremenske nezgode itd. Vse lahko! Ali če pa to seme denemo v posodo, hoteč se prepričati, bode li rastle pa mesto da bi kalilo — segnijo. Kdo ga bode potem še izgovarjal? Vendar dosti o tem.

Iz navedenega se lahko prepričamo, kako moramo biti previdni, ako hočemo svoj vrt obsejati s koristnim, pa tudi ob enem izvrstnim semenjem. Ako ga nimamo doma pri rokah, ne kupujemo kar tje v en dan, temveč izberimo od poštene trgovine najbolj slovečih vrst. Kadar si te udomačimo, skrbimo, da si od njih semena sporedimo, kar je pri solati le to storiti, da najboljše glave damo rasti v vrh in te v jeseni skrbno shranimo. Pri drugi zelenjavi pa se sa deži sadé spomladi, ki dajo proti jeseni seme, torej so za leto zadaj.

Ali sedaj zopet k solati! Ako mi je svetovati pri nakupu semen, hvalil bi po skušnji prvič, ljubljansko „Eissalat“, kakor jo imenujejo v trgovini. Druga izvrstna je „brazilijska“ (Brasiliansalat). Tretja vrsta (zlasti če se prava dobi) je „jezikovna solata“, Zungensalat, katera ima vsled svojega mesnatega, krhkega perja jako veliko prednost. V daljni broj teh vrst se ne utikamo, naj si poskuša, komur ljubo Samo toliko že rečem: če imaš solato od dobre vrste, lahko jo ješ tako — nezabeljeno, kakor od slabih vrst — zabeljeno.

Toda na vrtu nam ne raste samo solata. Treba oskrbeti še druge sadeže. Saj ženske hočejo za kuhinjo vedno kaj posebnega. Tako razun nepozabnega česna in zgodnje čebule še rumenega korenja, peteržilja, majarona, zgodnje redkve, pese, endivije, kumar še mnogo drugih sadežev. Ne zamerimo jim njih skrbi, saj smo i mi zadovoljni, če nam potem kaj bolj raznovrstnega prinese na mizo.

Skrbimo torej, dragi kmetje, o pravem času za dobra semena našim njivam, travnikom in vrtom. Naj se za časa povsod oskrbi in očisti seme za setev, sedaj ko je še najbolj pripraven čas. Kadar nastopi spomlad, takrat nas čakajo

polne roke družnega dela, da ne bomo ulegli brskati po semenih, temveč jih že kaj sejati. Na delo torej!

Poborski

Politični pregled.

(K položaju.) Zadnji čas se je govorilo, da pride cesar v Prago, da bode navzoč pri blagoslavljenju novega mostu čez Vltavo. A to še ni gotovo, ker je baje cesar odgovoril, da pojde le tedaj, ako Čehi v državnem zboru opuste obstrukcijo, in ako ne bode blagoslovljenje na dan sv. Janeza Nepomuka. — Cesar je odlikoval poljskega poslanca Javorskega z velikim križem Leopoldovega reda. Znano je, da so v poljskem klubu nastale struje, ki so v odločnem nasprotju s politiko viteza Javorskega, ki v vseh stvareh podpira vladu. Brez dvombe ima to odlikovanje tudi političen pomen; kakor smo poročali, so Poljaki zadnji čas večkrat zgrabili vladu, zato bo vlada gotovo želela, da bi Javorski kot načelnik poljskega kluba odstranil vsa nasprotstva. — Češki radikali so začeli živo agitirati zoper mladočeško stranko, ter jo dolže izdajstva. V poletju nameravajo prirediti več shodov, kjer bodo govorili zoper njihovo taktiko.

(Poraz Srbov v Dalmaciji.) Srbi so zadnje dni pri dopolnilnih volitvah v dalmatinski deželni zbor izgubili tri mandate. V okraju Drniš, Knin in Vrlika sta zmagala pravaš Hrvat dr. Ivan Bulić, odvetnik v Drnišu in župan v Drnišu Marka Skelin, pristaš hrvatske narodne stranke. Propadla sta Srba dr. Baljak in dr. Anton Pugišić. V okraju Šibenik Skradin je prodrl pristaš hrvatske narodne stranke pos. Jožef Mazzura. Srb dr. Jožef Smoljaka je propadel.

(Slovaki) se pripravljajo na ograde državnozbornske volitve. Slovaški narodnjaki so imeli dne 8. t. m. skupščino, na kateri so sklenili, da postavijo dva lastna kandidata. Volitve se vrše meseca junija in bo sedanji državni zbor razpuščen v sredini maja. Čaka ga še med drugim razprava o inkompatibilitetnem zakonu, o katerem smo že poročali, ki bo gotovo povzročil mnogo prepira.

(Bolgarija) ima po zadnjem ljudskem štetju okoli 3.580.000 prebivalcev. Od leta 1890 se je prebivalstvo pomnožilo za približno 600.000 oseb. Prirastek je prišel po veliki večini iz Macedonije iz okraja Adrianopol. Priseljenci so večinoma rokodelci, obrtniki ali izobraženci brez služb ter delajo Bolgarom veliko konkurenco. V Sredu, glavnem mestu Bolgarske, se je tekom kratkih let naselilo 20.000 Macedoncev, v Plovdivu 8000 itd. Tretjina bolgarskih častnikov je Macedoncev, istotako učiteljev, uradnikov in duhovnov. Za Bolgare torej macedonsko vprašanje ni samo politično temveč tudi gospodarsko, ker jim delajo priseljenci silno konkurenco. Ako počvi v Macedoniji ustanek, pohiti veliko število sedanji bolgarskih vojakov, uradnikov, učiteljev, delavcev itd. domovini na pomoč. Tako bode Bolgarija zapletena v boj za Macedonijo.

(Ruski car in kraljica Natalija.) Car se je obrnil do srbskega kralja Aleksandra, naj se spravi s svojo materjo Natalijo. Pobjblastil je tudi svojega poslanika in ga poslal h kraljici, ki je to nalogo izvršil in javil carju, da je Natalija pripravljena sprijazniti se s sinom in se vrniti v Beligrad.

(Dogodki v Macedoniji.) Število zaprtih Bolgarov v Solunu znaša že okoli 2000. Dan na dan vlačijo orožniki in vojaki Bolgare, katere zapirajo v solunske ječe. Redarstvo postopa z Bolgari z nečuvno grozovitostjo. Nesrečneži so že na pol mrtvi, predno jih privedejo v gnusne, temne luknje zaporov, od koder pride malokdo živ na svetlo. Macedonski odbor deluje na to, da izzove splošno ustajo in na ta način prisili Rusijo, da na eden ali drugi način stori konec turškim grozovitostim. Macedonski odbor je poslal vsem vladarjem evropskih velevalsti spomenice, v katerih jih opozarja na turške grozodetstva v Macedoniji in jih prosi, naj bi se zavzeli za to, da se uvede stroga preiskava. Zdaj že navadne ječe v Solunu niti ne zadoščajo več, toliko je število ječnikov. Sedaj zapirajo Bolgare tudi v strahovito ječo „sedmih stolpov“, kjer se ujetnike v temnih in vlažnih ječah strahovito muči. Hišne preiskave se neprenehoma vrše, po

detelji se stika po cerkvah in prekopava pokopališča. Nakega učitelja je peljalo v zapor 20 orožnikov. Več vasi je že popolnoma zapuščenih. Kruto postopanje Turčije je popolnoma pripravno, da za pomlad povzroči splošno ustajo.

(Rusi proti Nemcem.) V Rusiji so napravila poročila o nemško-angleški zvezi jako alab utla, ter vsi ruski listi pišejo o tem. Eden piše: Nemčija se je pokazala napram veliki Rusiji ne-hvaležno. Rusija je vzgojila Nemško, in da bi ne bilo nje, bi Nemčija danes ne bila velika, in ne bi zmagala niti Danske, niti Avstrije, niti Francozke. A vkljub vsemu temu je Rusija morala doživeti, da Nemčija vodi vso trojno zvezo nadalje zvezo z Anglijo in to proti Rusiji. Nemce je opojil Nietzschejev nauk, ter se smatrajo nekim posebnim narodom, ki naj ima pravico nad vsem svetom, in to hočejo doseči z nasiljem in tlačanjem narodov. Rusija napram temu vodi idealno politiko, ona ne podjarmljuje narodov, temveč jih osvobaja in je močna, da se ji ni treba bati nikogar.

(Pomnožitev laške armade?) Angleški, ki je svoje vojaštvo pomnožila za 120.000 mož, (vsa angleška armada broji sedaj 680.000 mož), sledi Italija. Italijanski vojni minister zahteva pomnožitev izdatka za vojaštvo od 239 milijonov lir na 290 milijonov lir. Ker je Italija odpravila užitrinski davek, bi pač, predno pomnoži svoje izdatke za vojsko, potrebovala prej pokritja za primanjkljaj, ki ga napravi v blagajni odprava užitrinskega davka. Vsekakor bode debata o pomnožitvi izdatka za armado v italijanski zbornici prav zanimiva.

(Nemiri na Španskem in Portugalskem.) Komaj je brzovav sporočil, da so Špancem zopet dane ustavne pravice, že se poroča o novih nemirih. Vzrok nemirov je sedaj pobiranje užitrinskega davka. V Madridu je ljudstvo uradnike obmetavalo s kamni. Štirje uradniki so ranjeni. Trgovski pomočniki so demonstrirali, ker imajo trgovci ob nedeljah odprte trgovine. Sedaj je zopet mir. V Lizaboni so vojaški gojenci politične šole priredili demonstracijo proti jezuitom. Policija je več nemirnežev ranila.

(Vojna v južni Afriki.) Vrše se pogajanja med Botho in Kitchenijem, ker se menijo Buri udati. Zmanjkalo jim je streljiva, to je baje eden glavnih vzrokov, da odstopijo od nadaljnega boja. Angleški listi trdijo, da kapitulira Botha še ta teden, in da bo vojne že prihodnji mesec konec. Tudi Dewet pride k pogajanju; seveda je to še popolnoma nejasno, kakšnega obsega naj bi bila kapitulacija. Nekateri sploh dvomijo, da bi se šlo za predajo, zakaj angleška vlada zahteva, da se Buri udajo brezpogojno, tega pa Dewet gotovo ne bo hotel storiti. — Sicer pa je tudi za Angleže sklenitev miru jako važna stvar, ker kuga v Kapstadtu še vedno napreduje. 11. t. m. je zbolelo zopet 15 oseb, med njimi tudi Evropejci. Zato bo Anglija skoraj prisiljena skleniti mir, sicer bo morala pustiti svojo vojsko še v Afriki, ker je domov ne bo mogla poklicati radi nevarnosti, da se zanese kuga tudi v Evropo.

(Dogodki na Kitajskem.) Mirovno sklepanje s kitajsko vlado kar ne more priti do konca. Poslaniki imajo skoro vsak dan sejo, ali do ključka ne morejo priti. Sedaj je zastopnik kitajske vlade vnovič obolel. Princ Tuan in general Tungfuhsiang z drugimi obsojenimi kitajskimi dostojanstveniki so v Ninghsiji ter se hočejo vidoma upreti temu, da bi jih zaprli ali celo usmrtili. Tungfuhsiang ima nad 20.000, Tuan pa nad 100.000 vojakov. Cesar je odposlal posebnega komisarja, ki naj v Nanghsiji proglasi obsodbo ter prisili obsojence, naj se udajo. Iz Londona poročajo, da zbira Kitajska veliko vojsko v pokrajini Shansi in sicer baje z namero, da ustavi prodiranje Evropejcev. Nova lista obsojenih dostojanstvenikov obsega nad 100 uradnikov, ki bodo degradirani, izgnani, zaprti ali pa — teh je osem! — obglavljeni. Nemški cesar je baje odredil nove vojaške ekspedicije. Pogodba glede Mandžurije se tudi še ni podpisala. Rusija grozi s silo in s težkimi pogoji.

Razne stvari.

(„Unio catholica“) se imenuje zavarovalna družba, katero podpirajo in zagovarjajo najvišji cerkveni dostojanstveniki, a vkljub temu ima „smolo“, prav kakor „rajna“ „Slovenija“. Njen vrhovni ravnatelj je moral svoječasno nemu doma izstopiti, vsled česar je nastala prva kriza. Njegov naslednik, baron Kalbermatten je baje znal napraviti iz 28.220 gl. zgube — še celo precej čistega dobička. Sodišče je imelo z njim žepno preiskavo v uradu. Ravnatelj njene podružnice v Pragi, nek Stark je bil pred dvema letoma aretovan ter zaradi goljufije obsojen. Nedavno pa so tudi v Lvovu aretovali glavnega zastopnika, nekega Žida (!) Dne 6. t. m. prišla je sodna komisija ter zapečatila vse knjige in spise ter jih oddala državnemu pravdniku. Za tako družbo delati reklamo, je pač nevhvaležen posel.

Krojač

Matevž Turk, Celje

Kovaška ulica št. 7

prilaga se slav. občinstvu, č. duhovščini in uradništvu za izdelovanje vsakovrstnih oblek za gospode in dečke po najnovejši modi, solidno ter ceno. Prevzamem popravila in (97) 3-2 anaženje oblek.

— Točna postrežba. —

Razpis častnih nagrad.

Podpisano vodstvo „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ razpisuje

dve častni nagradi

po 100 in 60 K za dva najboljša mladinska spisa, obsegajoča najmanj po tri tiskovne pole. Spisa morata biti izvirna in primerna otroškemu duhu.

Rokopisi naj se pošljejo predsedništvu „Zaveze“ do dne 1. junija t. l.

Pisatelji naj se ne podpisujejo na svoj rokopis, temveč naj priložijo svoja imena v zaprtem ovitku, na katerem bodi zabeležen naslov dotičnega spisa.

Spise bodo ocenjali posebni ocenjevalci. Ocenjena spisa bosta last „Zaveze“ in izideta kot III. in IV. zvezek „Mladinske knjižnice“.

V Ljubljani, dne 7. marca 1901.

Vodstvo „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“:
Drag. Česnik, tajnik L. Jelenc, predsednik.

(106) 1

Vabilo.

Kozjaška posojilnica pri Sv. Križu pri Mariboru preloži je svoj

redni občni zbor

na nedeljo, dne 24. sušca t. l., ob 11. uri dop in se vrši v župnišču

Dnevni red obsega sledeče točke:

1. Potrjevanje letnega računa.
2. Volitev načelnstva in računskih pregledovalcev.
3. Prosto posvetovanje.

Načelnstvo.

Strežaj za graščino

kateri zna slovenski in nemški, se takoj sprejme. Spričevala od sedanjih služb naj se vpošljejo oskrbništvu graščine v Socke (Einöd) pošta Vojnik. (105) 1

Želim kupiti

(104) 3-1

700 hrastovih pragov

(švelerjev)

za južno železnico in plačam vsakega po gl. 1.55. Naslov pove upravnistvu „Domovine“.

Naznanjam svojim častitim odjemalcem da imam **naprodaj** lastno

sicilijansko

vino v steklenicah

belo in rdeče v zalogi v Kolodvorski ulici št. 5.

(105) 4-1

Jožef Greco.

Lepe, suhe

(108) 4-1

OREHE

odda v vsaki množini in po zelo nizki ceni Norbert Zanier v Št. Pavlu pri Prebodu.

ATA ATA ATA ATA ATA ATA ATA ATA ATA ATA

Bodočnost je v sadjarstvu!

V. Versec, lastnik sadjarske in vinarske šole v Bizelskem pri Brežicah priporoča svoje velkanske množine močnih in pristnih sadežev vseh najpripročnejših sadnih vrstah ter cepljenih trtah po najnižjih cenah. Kdor se zanima, naj zahteva cenik. (106) 2-1

(106) 3-3

Proda se

celo ali na kose pod ugodnimi pogoji:

1. Lepo arondirano (Arihovo) posestvo h št. 18 v Št. Ilji pri Slovenjem Gradcu na Mi linji in okrajni cesti, tik železniške postaje Mislina, zelo pripravn. za izvrševanje katerega obrta ali industrijskega podjetja tudi s vodno silo. Posedstvo obsega 5 ha 70 a 17 m² njiv, 5 ha 95 a 62 m² travnikov, 12 ha 6 a 89 m² gozdov, 52 a 91 m² pašnikov, 55 a 97 m² sadlunošnikov. Poslopostaja se v dobrem stanu.

2. Dobro obdelan (Arihovo) vinograd v Čreskovi, okraj Celje, h št. 12 in 13, z gospodsko hišo in vinčarijo, z 117 a 93 m² vinograda, 7 a 98 m² pašnika, 6 a 11 m² njiv.

Vsakovrstne premičnine pri posestvu in vinogradu se prodajajo posebej ali pa skupaj s posestvom.

Vse natančnejše se izve pri dr. R. Pipuš-u, odvetniku v Mariboru.

Dr. Hinko Šuklje

se je povrnil v Celje in ordinuje vsaki dan od 9. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Za zobozdravniška opravila

je ordinacija od 8. ure zjutraj do 12. ure dopoldne ter od 2. ure do 5. ure popoldne. (98) 3-2

Pivovarni Zalec in Laški trg

priporočate slavnemu občinstvu in p. n. krčmarjem, svojo izvrstno in povsod priljubljeno

(107) 5-1

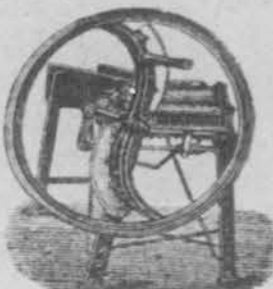
marceno, granatno in cesarsko pivo

v sodčkah in steklenicah ter vlijudno vabite na mnogoštevilna naročila.

— Solidna in točna postrežba! —

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.



Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov in sesalke za gnojnico.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor ovi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpriprostejše do najfinejše izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni in poljski mavec za gnojenje detelje.

(2)

Zaloga kotlov za žganje kuhati.

* Slavno občinstvo vabim najljubneje, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *



Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega
orodja; tiskarna in knjigoveznica



priporoča gosp. trgovcem in slavnemu
občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega
papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raz-
novrstno barvanega svilnatga (za cvetice), za vezanje
knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno
še lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom:
»Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardt-
muthovih in drugih svinčnikov in angleških peres
po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, pe-
resnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, gobice, palice
in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske
knjižice, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih
škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare.
Velik izbor albumov za fotografije in spomenice, map za pisma
in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listnice itd.

Šolske in molitvene knjige; prepečenec še poseben popust.
Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Prekrbni se
tudi vsakovrstni tisk na podobice.

v Celji



priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pi-
sateljem, založnikom in slav. občinstvu za
vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu
in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah.
Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila,
prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vošne
liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, ime-
nike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za
urade itd. — Vedno v zalogi so obrazci za poso-
jilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več
krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in
častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigo-
veška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor
tudi najfinejša priznana trdno in ukusno. Ker je
moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi
stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar
najhitreje izvršuje tudi največja naročila.

Južno-štajerska hranilnica

v Celju, „Narodni dom“

za katero jamčijo okraji: Sevnica, Gornjigrad, Šoštanj,
Vransko in Šmarje pri Jelšah za popolno varnost
vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje
do neomejene visokosti, obrestuje hranilne vloge
po 4% in pripisuje obresti poluletno h kapitalu,
ter plačuje rentni davek hranilnica sama in ga ne
odteguje vlagateljem, tako, da dobé isti popolnoma
nad 4% obresti letno.

Izposojuje na zemljiško varnost po 5%.

*Hranilnica posluje s strankami
vsak torek in petek dopoldne.*

Priporoča se ta zavod staršem, varuhom in kuratorjem, da tam vlagajo denarje svojih
varovancev in oskrbovancev in taisto zahtevajo pri varstvenih sodiščih.